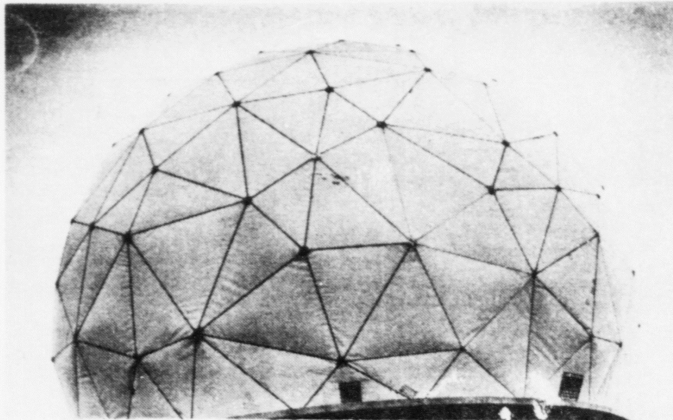


Vit og avdubbing

EITT av teimum málum, sum hevur verið nógv frammi í fjølmiðlunum í vesturheiminum hesi seinastu árin, er spurningurin um avdubbing — vápnaavmarking. Síðani Sovjetsamveldið fékk nýggjan leiðara er verulig gongd komin á samráðingar um vápnaavmarkingar. Sami Gorbátjov er ein av ígongdsetarunum av teimum broytingum, sum nú fara fram í londunum í Eystureuropa. Fólk um okkara leiðir spyrja, hvussu hetta nú kundi henda so knappliga — hvussu kalda kríggj millum eystur og vestur, sum hevur økt so órandi nógv um útreiðslurnar til vápn, nú bráðliga skuldi fáa ein enda ella nærum tað!

MEN hvussu við okkum — hvussu við Føroyum, nú stórveldini eru samd um at skapa størri linna í viðurskiftunum landanna millum! Er stóða okkara nakað broytt sum partur av verjuskipanini hjá NATO og USA, nú hesi lond skriva undir eina avtalu um vápnaavmarkingar fyrri og aðra eftir við stóra figgindan Sovjet! Tað er púra greitt, at henda gongdin má eisini fáa týðning fyrri okkum og eru hetta spurningar, sum vit longu hava umrøtt her í blaðnum og sum vit eisini fara at halda fram við at viðgera.

NÚ eru tað helst tey, sum siga, at okkum als ikki nýtist at tosa um hesar spurningar, so leingi danir umsita bæði uttanríkisráð og verjufólk fyrri okkum. Hóast vit jú hava mótmælt hernaðarlígar hjáveru í landi okkara, so hevur ikki verið lurtað eftir hesum mótmælum. So hvat kunnu vit gera nú, verður spurt. Tað er okkara hugsan, at so týðandi mál sum hernaðarmálið eiga at hava eitt natúrligt pláss í øllum okkara samfelagskjaki. Hetta er eisini ein orsök til, at vit herfyri tóku av innbjóðing frá NATO at vitja hævudsstöðina hjá verjufelagsskapinum í Bruxelles og London. Hvat held-



ur NATO um leiklut okkara, hvussu stóran týðning hevur ávaringarstöðin á Sornfelli fyrri NATO, og hvat halda NATO-fólk um gongdina í heiminum, nú roynt verður at fremja vápnaavmarkingar og í hvønn mun verður økið her vit bøgva í Norðuratlantshavi tikið við í hesum vápnaavmarkingum! Hesar spurningar hava vit umrøtt frá einum NATO-sjónarmiði og vit hava so eisini roynt at vísa á sjónarmiðini hjá hinum partinum. Til tess hevur danski blaðmaðurin Søren Rasmussen greitt frá sovjetiskum royndunum at fáa herflotarnar og harvið Norðuratlantshavið við í samráðingarnar um vápnaavmarkingar. Nú stendur so eftir at spyrja: Hvat siga fólk í Føroyu, hvat siga føroyskir politikarar til hesar spurningar! Skulu vit framhaldandi lástast sum um kalda kríggj framvegis er í hældini ella skulu vit til at spyrja hvat broytingarnar millum eystur og vestur í veruleikanum týða fyrri okkum!

TÍÐIN er komin hartil, at vit føroyingar nú gera álvara av at gera vart við okkara støðu til umrøddu spurningar. Hóast danir eftir galdandi skipan hava avgerðarrættin á verjupolitiska økinum, so eru tað bert vit sjálvi, sum duga at skyna á og vita, hvat tað vil siga fyrri land okkara at vera brennið depil í eini roynd at varðveita kalda

kríggj. Eins og vit sjálvi eru best før fyrri at ímynda okkum avleiðingar av dálkingini av okkara egna umhvørvi, so eru tað eisini vit, sum vita best, hvat ein vanlukka av hernaðarávum kann týða yri lívsgrundarlag okkara.

HÓAST Føroya Løgting heilar triggjar ferðir hevur sagt seg vera ímóti, at útlendskt hervald er her í oyggjunum, so hava hesi mótmæli okkara onga ávirkan havt. Tvørturímóti hevur NATO nútíðansgjørt stöðina á Sornfelli fyrri meira enn eina milliard krónur seinastu árin. Á Nato hævudsborgini frætta vit, at Føroyar hava stóran hernaðarlígan týðning fyrri NATO. Men um somu tíð hoyra vit eisini um tær mongu royndirnar at avdubba — at minka um vápnini og skapa linna millum lond. Hetta átti eisini at gjørt, at júst stöðin í Føroyum fekk minni og minni at siga, nú vandin fyrri einum kríggj millum eystur og vestur er so nógv minkaður.

TAÐ er okkara sannføring, at tíðin er komin hartil, at føroyingar ikki longur kunnu góðtaka, at land okkara verður brúkt sum skotbjálvi hjá hernaðarsamgongunum. Hóast tað framvegis eru mong NATO-fólk sum halda, at besti máttin at varðveita friðin er at dubba seg, so visir gongdin nú í seinastuni, at tað er iki so. Tvørturímóti

eru tað álíttisskapandi tiltøk landanna millum, sum skulu til fyrri at skapa linna í heiminum. Slík tiltøk, sum m.a. Gorbátjov hevur verið upphavsmaður til. Og tað er greitt, at her mugu vit føroyingar eisini seta fram okkara sjónarmið og hugsanir. Og kanska er tað rætt júst nú, at vit vísa stórveldinum, at vit meina tað, tá vit siga, at Norðurlond eiga at verða lýst kjarnorkuvápnafri. Vit halda í hvussu er at alt økið her í Norðuratlantshavi, sum m.a. hýsir heimsins størsta fiskiríki-dæmi, má sleppa undan hóttnini frá kjarnorkuvápnadum skípum úr báðum stórveldunum. Hetta má vera eitt afturvandandi og ófrávikiligt krav frá okkara síðu.

HVUSSU so við ávaringarstöðini í Føroyum, kunnu vit spyrja! Hvat við at hyggja nærri at uppskotinum hjá svenskum friðargranskarum, sum herfyri skutu upp, at stöðin í Føroyum varð gjørt til stöð hjá báðum partum, ein stöð, sum skal tryggja, at hvørin av partunum í kalda kríggnum sleppur at gera sum honum lystir. Henda stöð kundi tryggjað eitt kjarnorkuvápnafri Norðuratlantshav. Nú vilja hernaðarfólk rísta á hævðinum og siga, at hetta er óvittistost. Men eiga vit at lurta eftir teimum! Eiga vit ikki heldur at líta at teimum kollveltandi broytingunum, sum eru hendar millum eystur og vestur! Eiga vit ikki heldur at taka bæði Gorbátjov og nú ameríkanska verjufólk á hærð og segja, at tað er einfalt: burtur við øllum hervaldi og burtur við kjarnorkuhóttnini í havinum rundan um okkum.

jamú

Skeivleiðari II

Herfyri hevði óbj. oddagrein í Tingakrossi, har hann langar út eftir forkvinnuni í Føroya Arbeðarafelag, Ingeborg Vinther. Í Sosialinum seinasta hósdag vóru viðmerking til hesa grein — og verða her gjørdar nakrar viðmerkingar afturat til somu oddagrein í Tingakrossi

Henda oddagrein hevur størsta ahuga av teirri orsök, at hon í fyrsta umfari fer til at ilgruni tekur seg upp viðvíkjandi sjálvum sjálvstýrisflokkinum. Ilgruni um tey politisku og tey persónligu motivini hjá sjálvum flokkinum í fyrstu atlogu, og í øðrum lagi hjá formanninum í sjálvstýrisflokkinum og so spurningurin um møgulegu motivini hjá oddagreinskriveranum óbj. sjálvum. Ella kanska ivi um hvørt ein oddagrein, sum henda í Tingakrossi, ikki leins og ein oddagrein

vanliga ger tað) á leið stungur út í kortið nágreiniliga tað, sum í hesum føri sjálvstýrisflokkinur stendur fyrri.

Formaður sjálvstýrisflokksins verður (sum eina konsekvens av oddagreinin) avdukaður sum ein politiskur spekulatur, ein persónur við tveimum tungum í sama høvdi, tí tað er jú eingin loyna, at Lasse Klein hevur gjarað óført millum at kalla allar stættir í samfelagnum og tað serliga ímillum løntakarar av øllum slagum framfisk og verka-

menn. Hvar og nær hann er komin fram at einari mikrofón, eins og í Tingakrossi, hevur hann einvíst og eirindaleyst niðurgjørt færa politikk høgðarsamgongunnar.

Men henda oddagreinin í Tingakrossi sigur tað diametralt óvugta av tí, ið formaður sjálvstýrisflokksins nú í langa tíð hevur fært fram.

Tað er so púrt einki samlojð ímillum tær báðar linjurnar, linjan hjá formanninum í sjálvstýrisflokkinum, Lasse Klein, og so linjan soleiðis sum

hon er teknað upp í mál-gagni sjálvstýrisflokksins, í hesi oddagreinin í Tingakrossi.

Í Tingakrossi verður sett spurnartekin við reinfæri fakfelaganna, umframt ljótar ilgitingar um

formannin í Føroya Arbeðarafelag, Ingeborg Vinther.

Afturat hesum tekur sjálvstýrisflokkinur so

Amnesty International Føroya Deild

er opin mánadag, mikudag og friggjadag kl. 11.00—16.00 á Bryggjubakka.
Tlf. 158 16



viðmerkingar